

FINANSE
KOŁA
GOSPODYŃ
WIEJSKICH

*Iwona
Raszeja-Ossowska*

Spis treści

Wprowadzenie	2
Koło gospodyń wiejskich – podmiot praw i obowiązków.....	3
Majątek i przychody koła gospodyń wiejskich	3
Rachunkowość koła gospodyń wiejskich.....	5
Podstawowe pojęcia	5
Sposoby ewidencjonowania przychodów i kosztów przez koło gospodyń wiejskich.....	5
Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów	6
Wybór uproszczonej ewidencji	7
Prowadzenie uproszczonej ewidencji	7
Rezygnacja z uproszczonej ewidencji.....	9
Rozrachunki publiczno-prawne KGW	10
Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).....	10
Podatek od towarów i usług (VAT)	10
Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	11
Kasy rejestrujące	11
Sprzedaż okazjonalna i działalność nierejestrowa	12
Sprzedaż okazjonalna	12
Działalność nierejestrowa	13
Sprawozdawczość finansowa a sprawozdawczość merytoryczna	13
Odpowiedzialność za finanse koła gospodyń wiejskich	13
Gdzie uzyskać pomoc?.....	14
Źródła.....	15
Akty prawa.....	15
Źródła internetowe:.....	16

Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie zostało pomyślane jako przewodnik po aspektach finansowych związanych z prowadzeniem działalności statutowej przez koła gospodyń wiejskich.

Celem opracowania jest przede wszystkim wsparcie tych kół, które rozpoczęły działalność lub kół i osób które rozważają rozpoczęcie działalności w oparciu o Ustawę z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich¹.

Mając na uwadze powyższy cel, znaczącą część publikacji została poświęcona tym kołom gospodyń wiejskich, które prowadzą lub zamierzają prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w ustawie o kołach gospodyń wiejskich.

Wspomniana ustawa o kołach gospodyń wiejskich wprowadziła szereg rozwiązań, wcześniej im niedostępnych. Rozwiązania te zostały przyjęte z zainteresowaniem. Dziś, mimo blisko roku obowiązywania przepisów, w tym przepisów wykonawczych do w/w ustawy, nadal pojawia się szereg wątpliwości i pytań, w tym szczególnie dotyczących aspektów formalno – prawnych związanych z finansowym raportowaniem działalności kół.

Opracowanie jest próbą odpowiedzi na te wątpliwości i pytania.

Wszystkim zainteresowanym właściwym wypełnieniem obowiązków koła gospodyń wiejskich rekomenduje się jednocześnie zapoznanie się z podstawowymi aktami regulującymi działalność kół gospodyń wiejskich. Lista źródeł dostępna na końcu opracowania.

---

¹ Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2212, z 2019 r. poz. 693).

Koło gospodyń wiejskich – podmiot praw i obowiązków

Koło gospodyń wiejskich jest dobrowolną, niezależną od administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, samorządną społeczną organizacją mieszkańców wsi, wspierającą rozwój przedsiębiorczości na wsi i aktywnie działającą na rzecz środowisk wiejskich. Koło reprezentuje interesy i działa na rzecz poprawy sytuacji społeczno - zawodowej kobiet wiejskich oraz ich rodzin, a także wspiera wszechstronny rozwój terenów wiejskich².

Każde takie koło musi być wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa³. Moment dokonania wpisu do rejestru jest równoznaczny z nabyciem osobowości prawnej⁴.

Osobowość prawna - pojęcie określające zdolność osób prawnych do bycia podmiotem praw i obowiązków oraz do dokonywania we własnym imieniu czynności prawnych⁵.

Pojęcie to jest nierozdzielnie związane z powstaniem osoby prawnej - bez osobowości prawnej osoba prawna przestaje istnieć⁶.

Majątek i przychody koła gospodyń wiejskich

Majątek koła gospodyń wiejskich powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku koła oraz z ofiarności publicznej.

Zebranie Członków Koła może ustanowić **obowiązek ponoszenia przez członków Koła składki członkowskiej**. Uchwała powinna określać wysokość składki oraz termin jej uiszczania. Sposób ustanawiania i regulowania składek członkowskich określa statut koła⁷.

Składki członkowskie przeznaczone na działalność statutową koła są zwolnione z podatku dochodowego. Składki członkowskie przeznaczone nie na cele statutowe, ale na cele gospodarcze, nie są zwolnione z podatku dochodowego od osób prawnych⁸.

² Tamże, art. 2 ust. 1 ust. 2.

³ Tamże, art. 6 ust. 1.

⁴ Tamże, art. 6 ust. 2.

⁵ Zgodnie z treścią art. 37 § 1. Kodeksu cywilnego osoby prawne uzyskują (co do zasady) osobowość prawną z chwilą wpisania ich do właściwego rejestru, Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, 1495).

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Osobowo%C5%9B%C4%87_prawna, online: 8.10.2019 r.

⁷ Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, dz. cyt. Wzorcowy statut koła gospodyń wiejskich § 6.

⁸ Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1387).

Koło gospodyń wiejskich realizuje swoje cele statutowe ze środków pochodzących ze składek członkowskich, dotacji z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku koła oraz z ofiarności publicznej.

Koło gospodyń wiejskich może otrzymywać **dotacje celowe**, według zasad określonych w odrębnych przepisach **na realizację swoich zadań**.

Zadania te powinny dotyczyć następujących obszarów:

- 1) prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej i oświatowo-kulturalnej w środowiskach wiejskich;
- 2) prowadzenie działalności na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich;
- 3) wspieranie rozwoju przedsiębiorczości kobiet;
- 4) inicjonowanie i prowadzenie działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi;
- 5) upowszechnianie i rozwijanie: form współdziałania, gospodarowania i racjonalnych metod prowadzenia gospodarstw domowych;
- 6) reprezentowanie interesów środowiska kobiet wiejskich wobec organów administracji publicznej;
- 7) rozwijanie kultury ludowej, w tym w szczególności kultury lokalnej i regionalnej.

Koło może prowadzić **działalność zarobkową i uzyskiwać przychody** z tytułu:

- sprzedaży wyrobów sztuki ludowej, w tym rękodzieła i rzemiosła ludowego i artystycznego, lub żywności regionalnej;
- sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych;
- odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania tworzonych na tych rachunkach.

Działalność zarobkowa, o której mowa w Ustawie o kołach gospodyń wiejskich, nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców⁹.

⁹ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646).

Dochód z działalności koła gospodyń wiejskich służy realizacji celów statutowych. Nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

Rachunkowość koła gospodyń wiejskich

Podstawowe pojęcia

Rachunkowość jest to sformalizowany system **zapisu zdarzeń gospodarczych** w firmie/ organizacji, umożliwiający uzyskanie, przetwarzanie i prezentację informacji oraz podejmowanie decyzji.

W skład rachunkowości wchodzi:

- księgowość,
- rachunek kosztów,
- sprawozdawczość finansowa.

Księgowość – rejestracja zmian w składnikach majątku oraz źródłach jego pochodzenia. Księgowość polega na zapisywaniu wszystkich zdarzeń gospodarczych zachodzących w danym podmiocie (firmie, organizacji), takich jak na przykład: sprzedaż, zakupy, wypłacanie wynagrodzeń, produkcja, naliczanie i płacenie podatków, remonty, reklama.

Rachunek kosztów - ewidencja, kalkulacja oraz analiza kosztów.

Sprawozdawczość finansowa - informacje na temat sytuacji majątkowej, finansowej i o efektach działalności.

Sposoby ewidencjonowania przychodów i kosztów przez koło gospodyń wiejskich

Koło gospodyń wiejskich jest zobowiązane do ewidencjonowania przychodów i kosztów.

Koło gospodyń wiejskich działające na podstawie Ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich może prowadzić **uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów** na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie.

Koło, które nie wybierze (lub nie będzie mogło wybrać) uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, **będzie zobowiązane do prowadzenia księgowości w oparciu o Ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości**¹⁰. W takim wypadku konieczne będzie przyjęcie polityki rachunkowości, prowadzenie

---

¹⁰ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351, 1495, 1571, 1655, 1680).

pełnej księgowości oraz przygotowanie i złożenie corocznego sprawozdania finansowego do urzędu skarbowego¹¹.

Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów

Sposób prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koło gospodyń wiejskich określa Rozporządzenie Ministra Finansów z 7 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich¹².

Rozporządzenie określa sposób prowadzenia, a także szczegółowe warunki, jakie spełniać musi taka ewidencja.

Organizacja prowadząca uproszoną ewidencję przychodów i kosztów jest zwolniona z obowiązku przygotowywania corocznego sprawozdania finansowego, a także nie musi posiadać polityki rachunkowości. Jak wszystkie organizacje ma jednak obowiązek składania rocznej deklaracji podatkowej CIT-8.

Prowadzenie uproszczonej ewidencji, będzie stanowić źródło danych potrzebnych do wypełnienia obowiązku złożenia rocznej deklaracji CIT.

Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów przysługuje kołu gospodyń wiejskich, które spełnia łącznie 3 warunki:

1) **osiąga przychody jedynie z:**

- działalności statutowej z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów i dotacji;
- tytułu sprzedaży wyrobów sztuki ludowej, w tym rękodzieła i rzemiosła ludowego i artystycznego, lub żywności regionalnej;
- tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych;
- tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (SKOK), prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych i innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania tworzonych na tych rachunkach;

---

¹¹ W niniejszym opracowaniu pominięto omówienie obowiązków koła gospodyń wiejskich, określonych przez Ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w tym dotyczących tzw. pełnej księgowości. Tematyka ta jest przedmiotem szeregu innych opracowań, m.in. dla organizacji pozarządowych.

¹² Rozporządzenie Ministra Finansów z 7 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2019 r., poz. 70).

- 2) w roku poprzedzającym rok podatkowy koło osiągnęło **przychody wyłącznie z tytułów, które wcześniej wymieniono, w wysokości do 100 000 zł;**
- 3) koło **nie posiada statusu organizacji pożytku publicznego.**

Wybór uproszczonej ewidencji

O wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów koło gospodyń wiejskich, zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym:

- w terminie do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji,
- a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności.

Zawiadomienie to jest wiążące także w latach kolejnych. Nie jest wymagane co roczne składanie zawiadomienia.

Prowadzenie uproszczonej ewidencji

Uproszczona ewidencja obejmuje zbiory zapisów, które tworzą:

- **zestawienie przychodów i kosztów** - wzór załącznik nr 1 do rozporządzenia z objaśnieniami,
- **zestawienie przepływów finansowych** - wzór załącznik nr 2 do rozporządzenia z objaśnieniami,
- **wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych** związanych z prowadzoną działalnością.

Objaśnienia do wyżej wymienionych zestawień – załączników - opisują każdą kolumnę w sposób szczegółowy, w oparciu o ustawę z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018r. poz 1036 z późn.zm.) oraz ustawę z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2212).

W Rozporządzeniu nie został zamieszczony wzór wykazu środków trwałych. Określono natomiast, że wykaz ten zawiera co najmniej następujące dane: liczbę porządkową, datę nabycia, datę przyjęcia do użytkowania, określenie dokumentu stwierdzającego nabycie, określenie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, symbol Klasyfikacji Środków Trwałych wydanej na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997, 1000, 1629 i 1669), wartość początkową, stawkę amortyzacyjną, kwotę odpisu amortyzacyjnego za dany rok podatkowy i

narastająco za okres dokonywania tych odpisów, w tym także gdy składnik majątku był kiedykolwiek wprowadzony do ewidencji (wykazu), a następnie z niej wykreślony i ponownie wprowadzony, zwiększoną wartość początkową, datę likwidacji oraz przyczynę likwidacji albo datę zbycia środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

Uproszczoną ewidencję prowadzi się w języku polskim i zapisy w niej są dokonywane w walucie polskiej.

Koło, które prowadzi uproszczoną ewidencję nie jest zobligowane do opracowania tzw. polityki rachunkowości. Należy jednak pamiętać, że **ewidencja to nie tylko zestawienia (tabele/ wykazy) określone w rozporządzeniu, ale także opis zasad jej prowadzenia.**

Uproszczona ewidencja zawiera, sporządzony w języku polskim, **opis zasad jej prowadzenia, w szczególności w zakresie:**

- 1) określenia roku podatkowego w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036, z późn. zm.),
- 2) systemu przetwarzania danych, przy czym w przypadku prowadzenia uproszczonej ewidencji w postaci elektronicznej – opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur, funkcji w zależności od struktury oprogramowania, oraz opis programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia i dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania, a także określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;
- 3) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

W przypadku prowadzenia uproszczonej ewidencji w postaci elektronicznej warunkiem uznania uproszczonej ewidencji za prawidłową jest:

- stosowanie programu komputerowego zapewniającego bezzwłoczny wgląd w treść dokonywanych zapisów oraz umożliwiającego wydrukowanie wszystkich danych w porządku chronologicznym, zgodnie z wzorem uproszczonej ewidencji;
- przechowywanie zapisanych danych na informatycznych nośnikach danych w sposób chroniący je przed zniszczeniem lub zniekształceniem, naruszeniem ustalonych zasad ich przetwarzania lub ich modyfikacją w sposób nieuprawniony;
- przypisywanie podejmowanych w uproszczonej ewidencji działań do osób fizycznych lub procesów oraz umiejscawianie ich w czasie.

Uproszczoną ewidencję należy prowadzić rzetelnie tj. dokonywane w niej zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Ponadto zapisów w uproszczonej ewidencji należy dokonywać w sposób staranny, przejrzysty i trwały, na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów.

Podstawą zapisów w uproszczonej ewidencji są dowody księgowe, do których zalicza się m.in. faktury, wyciągi bankowe z rachunków oraz dokumenty celne wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami oraz zawierające wartość odsetek wyciągi: z rachunków rozliczeniowych, z lokat terminowych oraz z innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania środków pieniężnych w bankach albo spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Dopuszcza się także inne dowody stwierdzające fakt dokonania operacji zgodnie z jej rzeczywistym przebiegiem.

Prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów może wydawać się korzystne, ponieważ w znaczący sposób ułatwia rejestrację zdarzeń finansowych.

Należy jednak pamiętać, że zbytnie uproszczenie może w dłuższej, ale też krótszej perspektywie powodować problemy.

Po pierwsze z kół gospodyń wiejskich, które decydują się na prowadzenie uproszczonej ewidencji, nie zdjęto obowiązku rozliczania się z urzędem skarbowym (z podatku od osób prawnych czyli wypełniania i wysyłania CIT-8). Ewidencja powinna więc zbierać dane potrzebne do rozliczenia z urzędem skarbowym. Uproszczona ewidencja może to zadanie utrudniać.

Po drugie ewidencja nie ułatwia rejestracji finansów w przypadku realizacji projektów. Grantodawcy standardowo wymagają, żeby koszty projektów były wyodrębnione.

Po trzecie ewidencja może nie być uznawana przez prywatne instytucje grantodawcze czy finansowe z uwagi na potencjalne trudności dotyczące oceny kondycji finansowej danego podmiotu (np. w porównaniu do innych podmiotów aplikujących). Wszelkie uproszczone ewidencje nie są stosowane powszechnie.

Rezygnacja z uproszczonej ewidencji

Koło gospodyń wiejskich w terminie 14 dni od końca ostatniego miesiąca roku podatkowego, w którym prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, winno zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym, o:

- rezygnacji z prowadzenia tej ewidencji,
- niespełnieniu warunków do skorzystania z tego rozwiązania.

Rozrachunki publiczno-prawne KGW

Należności i zobowiązania z tytułu:

- podatków,
- opłat,
- ceł,
- akcyzy,
- składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

oraz innych rozrachunków, w zakresie których obowiązują przepisy prawa podatkowego określamy mianem **rozrachunków publiczno-prawnych**.

Obowiązki w zakresie rozrachunków publiczno – prawnych nie są regulowane przepisami dedykowanymi kołom gospodyń wiejskich. Wynikają z przepisów ogólnych.

Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)

CIT - Podatek dochodowy od osób prawnych (ang. CIT – Corporate Income Tax) – podatek od dochodów osób prawnych. Jest to rodzaj podatku bezpośredniego obciążającego dochody uzyskiwane przez osoby prawne.

Przychód jest to łączna wartość sprzedaży dóbr, towarów i usług netto (czyli bez VAT) w danym okresie rozliczeniowym. Po odjęciu od przychodu kosztów jego uzyskania otrzymujemy dochód.

Dochody koła gospodyń wiejskich są **wolne od podatku dochodowego** od osób prawnych **w części przeznaczonej na cele statutowe**, z wyłączeniem działalności gospodarczej.

Koło gospodyń wiejskich składa zeznanie na druku CIT-8 z załącznikiem CIT-8/O bez względu na wysokość i rodzaj dochodu. Także wówczas, gdy dochód wynosi 0.

Koło gospodyń wiejskich, które rozpoczęło działalność po 28 listopada 2018 r. ma termin do złożenia pierwszego zeznania podatkowego na druku CIT-8 z załącznikiem CIT-8/O do 31 marca 2020 r.

Podatek od towarów i usług (VAT)

Podatek od towarów i usług (PTU) (ang. value-added tax, VAT) – podatek od wartości dodanej, podatek pośredni, pobierany na każdym kolejnym etapie obrotu towarami lub usługami (tak jak podatek obrotowy), którego konstrukcja zakłada brak kaskadowego nakładania się podatku poprzez zastosowanie mechanizmu odliczenia podatku pobranego w poprzednich etapach obrotu.

Dochody koła gospodyń wiejskich przeznaczone na działalność statutową nie podlegają podatkowi od towarów i usług VAT: zwolnienie do 200 tys. zł; do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku.

Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT od ang. Personal Income Tax, czyli podatek od dochodów osobistych) – podatek bezpośredni obejmujący dochody uzyskiwane przez osoby fizyczne.

Koło gospodyń wiejskich (płatnik), zatrudniające pracowników (na etat) albo współpracowników (na umowę zlecenie, umowę o dzieło), na bieżąco odprowadza do właściwego urzędu skarbowego zaliczki na podatek dochodowy od umów zawartych z pracownikami i współpracownikami.

Po zakończeniu roku koło sporządza deklaracje PIT zawierające informacje o odprowadzonych do Urzędu Skarbowego zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych. Najczęściej są to:

PIT-4R – roczna zbiorcza deklaracja o odprowadzonych do urzędu skarbowego zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych

PIT-8AR – roczna zbiorcza deklarację o odprowadzonych do urzędu skarbowego zaliczkach na zryczałtowany podatek od osób fizycznych

PIT-11 – roczna deklaracja dla każdej zatrudnionej osoby zawierającą informacje o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Obowiązkiem jest odprowadzenie podatku dochodowego za pracownika/ współpracownika nawet wówczas, gdy ogólnie z działalności wykazywana jest strata.

Kasy rejestrujące

Dostawa towarów i świadczenie usług przez koło gospodyń wiejskich może korzystać ze zwolnienia z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących. Warunkiem jest prowadzenie przez koło uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów¹³.

Zgodnie z załącznikiem część II poz.49 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2018r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz.U. z 2018r. poz. 2519) od 2019 r. ze zwolnienia może korzystać dostawa towarów i świadczenie usług przez koła gospodyń wiejskich, pod warunkiem, że koło prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

---

¹³ Załącznik część II poz.49 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2018r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz.U. z 2018r. poz. 2519).

Sprzedaż okazjonalna i działalność nierejestrowa

Sprzedaż okazjonalna

Wolne od podatku są dochody koła gospodyń wiejskich w części przeznaczony na cele statutowe, z wyłączeniem działalności gospodarczej. Do celów tych zalicza się, m.in.: działalność społeczno - wychowawczą i oświatowo-kulturalną na wsi, rozwój przedsiębiorczości kobiet, działania na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi, działania na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich, rozwój kultury ludowej, reprezentowanie kobiet wiejskich wobec organów administracji publicznej.

W ramach sprzedaży okazjonalnej, czyli na: jarmarkach, festynach, dożynkach itp., koło gospodyń wiejskich może uzyskiwać przychody ze sprzedaży produktów lokalnych, tradycyjnych wytworzonych we własnym gospodarstwie, a także z wyrobów sztuki ludowej (obrusy, serwetki, biżuteria, ozdoby itp.). Należy podkreślić, że zabroniona jest sprzedaż napojów alkoholowych (np. nalewek) o zawartości alkoholu powyżej 1,2%, nie posiadających polskich znaków akcyzy. Sprzedaż alkoholu wymaga bowiem zaewidencjonowania na kasie fiskalnej.

Kosztami uzyskania przychodów mogą być w tym wypadku:

- koszty materiałów podstawowych lub pomocniczych, w tym materiałów do wyrobu rękodzieła, produktów do wytworzenia żywności;
- koszty najmu lub dzierżawy składników majątkowych (np. lokalu);
- koszty szkoleń, które poszerzają wiedzę w zakresie działalności statutowej;
- koszty związane z upowszechnianiem racjonalnych metod prowadzenia gospodarstw domowych.

Z kolei kosztami niestanowiącymi kosztów uzyskania przychodów są, m.in.:

- odpisy amortyzacyjne;
- wydatki na nabycie gruntów, środków trwałych i ich ulepszenie oraz wartości niematerialnych i prawnych;
- kary umowne i odszkodowania, np. z tytułu wad wykonanych robót i usług;
- nieobowiązkowe składki na rzecz organizacji, np. na fundusz marketingowy;
- spłaty kredytów i odsetek;

- niektóre podatki, np. podatek VAT lub podatek naliczony od dokonanych zakupów – w przypadku, gdy koło jest zwolnione z podatku VAT i jest pozbawione prawa do odliczenia tego podatku.

Tak więc o tym czy dany wydatek zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów, decyduje indywidualna ocena (poza wyraźnie wskazanymi w art. 16 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych) pod kątem adekwatnego związku z przychodami i racjonalności działania koła.

Działalność nierejestrowa

Działalność nierejestrowa to taka, której przychód w żadnym miesiącu nie przekracza 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na rok 2019 limit działalności nierejestrowej wynosi 1125 zł. Drugim warunkiem, jaki należy spełnić, jest brak wykonywania działalności gospodarczej przez ostatnich 60 miesięcy¹⁴.

Sprawozdawczość finansowa a sprawozdawczość merytoryczna

Sprawozdanie z działalności - merytoryczne - ma na celu pokazać, jakie działania podjęła organizacja w określonym czasie. Działania te powinny być zgodne z celami statutowymi organizacji i mieścić się w sposobach realizacji tych celów, również wymienionych w statucie.

Sprawozdanie finansowe to uporządkowane przedstawienie sytuacji finansowej i finansowych wyników działalności podmiotu gospodarczego.

Sprawozdanie finansowe nie dokumentuje merytoryki podejmowanych działań. Na ogół nie jest możliwe dokonanie oceny podejmowanych działań statutowych na podstawie sprawozdań o charakterze finansowym.

Odpowiedzialność za finanse koła gospodyń wiejskich

Organami koła gospodyń wiejskich są: Zebranie Członków oraz Zarząd Koła. Ustawa o kołach gospodyń wiejskich określiła ich kompetencje, w tym kompetencje odnoszące się do spraw związanych z finansowaniem działalności koła.

Do wyłącznej właściwości zebrania członków koła gospodyń wiejskich należy m.in.:

---

¹⁴ Wszelkie przepisy powyższej działalności określa Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646).

- rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych i merytorycznych oraz podejmowanie uchwał co do wniosków członków lub zarządu koła w tych sprawach i udzielanie absolutorium członkom zarządu koła;
- podejmowanie uchwał w sprawie sposobu pokrycia strat netto;
- podejmowanie uchwał w sprawie zbycia nieruchomości lub innej wyodrębnionej jednostki organizacyjnej;
- oznaczanie najwyższej sumy zobowiązań, jaką koło może zaciągnąć;
- bieżący nadzór i kontrola działalności koła¹⁵.

Do zadań Zarządu Koła należy m.in.¹⁶:

- składanie corocznych sprawozdań merytorycznych i finansowych Zebraniu Członków Koła;
- dbanie o terminowość wpłat składek członkowskich;
- zaciąganie w imieniu Koła bez zgody Zebrania Członków Koła zobowiązań do wysokości 10 000 zł lub innej wysokości określonej przez Zebranie Członków Koła;
- zaciąganie w imieniu Koła za zgodą Zebrania Członków Koła innych zobowiązań;
- dysponowanie majątkiem Koła.

Koło może powierzyć prowadzenie księgowości lub uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osobie (księgowy, skarbnik) lub firmie rachunkowej.

Z formalnego punktu widzenia księgowi zatrudnieni w organizacjach nie muszą mieć uprawnień księgowych, ponieważ nie ponoszą odpowiedzialności za prowadzone księgi. Odpowiedzialność ta spoczywa na organie zarządzającym koła. Dzieje się tak bez względu na to, czy księgowy jest angażowany na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno-prawnej zawartej z biurem księgowym, czy też księgowość jest prowadzona przez wolontariuszy.

Ze względu na ustawową odpowiedzialność Zarząd Koła powinien mieć elementarną wiedzę na temat rachunkowości, a co najmniej wiedzieć, co to oznacza.

Gdzie uzyskać pomoc?

Wsparcie przy tworzeniu i prowadzeniu kół gospodyń wiejskich zapewniają powołani przez kierowników biur powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pełnomocnicy do

¹⁵ Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich, dz. cyt. art. 15.

¹⁶ Tamże, Wzorcowy statut koła gospodyń wiejskich § 11.

spraw kół gospodyń wiejskich. Warto skorzystać z ich pomocy, by odnaleźć się w zawiłościach przepisów prawnych.

Strona internetowa dedykowana sprawom kół gospodyń wiejskich [Kobiety Gospodarne i Wyjątkowe](#).

Na stronie udostępniono m.in. dane do kontaktu z pełnomocnikami do spraw kół gospodyń wiejskich.

Strona internetowa dedykowana sprawom organizacji pozarządowych: NGO.pl.

Źródła

Akty prawa

Ustawy

- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1387).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351, 1495, 1571, 1655, 1680).
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646).
- Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2212, z 2019 r. poz. 693).

Rozporządzenia

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich (Dz.U. 2019 poz. 70).
- Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 17 września 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pomocy finansowej z budżetu państwa dla kół gospodyń wiejskich oraz jej wysokości (Dz.U. 2019 poz. 1794).
- Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pomocy finansowej z budżetu państwa dla kół gospodyń wiejskich oraz jej wysokości (Dz.U. 2018 poz. 2229).
- Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 29 kwietnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pomocy finansowej z budżetu państwa dla kół gospodyń wiejskich oraz jej wysokości (Dz.U. 2019 poz. 827).

Źródła internetowe:

- <http://dolfil.pl/ogloszenie,a-kola-gospodyn-wiejskich-w-nowej-ustawie,108,26>, online: 8.10.2019 r.
- <https://ksiegowosc.infor.pl/rachunkowosc/ewidencja-ksiegowa/2868810,Uproszczona-ewidencja-przychodow-i-kosztow-kol-gospodyn-wiejskich.html>, online: 8.10.2019 r.
- https://powiat.kolobrzeg.pl/aktualnosc-2459-arimr_kola_gospodyn_wiejskich.html
- https://rachunkowosc.com.pl/nowo_powstale_kola_gospodyn_wiejskich_moga_opoznic_termin_rozliczenia_z_fiskusem, online: 8.10.2019 r.
- https://www.findict.pl/academy/rachunkowosc/podstawy_rachunkowosci/co_to_jest_rachunkowosc.php, online: 8.10.2019 r.
- <https://www.infakt.pl/blog-ksiegowy/zwolnienie-z-kas-dla-gospodyn-wiejskich/>, online: 8.10.2019 r.
- <https://www.kalendarzrolnikow.pl/5920/kgw-w-obliczu-nowych-przepisow>, online: 8.10.2019 r.
- <https://www.kalendarzrolnikow.pl/5920/kgw-w-obliczu-nowych-przepisow>, online: 8.10.2019 r.
- <http://www.kobietygospodarnewyjatkowe.pl/>, online: 8.10.2019 r.
- www.ngo.pl, online: 8.10.2019 r.
- https://mfiles.pl/pl/index.php/Rachunek_koszt%C3%B3w, online: 8.10.2019 r.